

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«СКЛАДОВІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»
(09 – 11 СЕРПНЯ 2023 РОКУ)

Київ
2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П.Л.ШУПИКА

Інститут державного управління
та наукових досліджень з цивільного захисту
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
Чернігівський інститут, інформації, бізнесу і
права ЗВО «Міжнародний
науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»
Державного університету інформаційно-
комунікаційних технологій
Льотна академія Національного
авіаційного університету
Higher school of security and economics
(HSSE) – Plovdiv
E-SCIENCE SPACE

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
**«СКЛАДОВІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕ-
КИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»**
(09 – 11 СЕРПНЯ 2023 РОКУ)

Київ 2023

УДК 351:355.48(470:477)»2014/...»(063)

Схвалено до друку

*Рішення Вченої ради Національного університету охорони
здоров'я України імені П.Л. Шупика від 13.09.2023 р. № 7*

С 43 Складові національної безпеки в умовах воєнного стану. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 09-11 серпня 2023 р.) / Під загальною редакцією доктора наук з державного управління, професорки Гбур Зоряни Володимирівни– Кам'янець-Подільський: Видавництво «Друкарня Рута», 2023. – 560 с.

ISBN 978-617-8323-25-7

У збірнику представлені матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Складові національної безпеки в умовах воєнного стану». Розглядаються загальні питання державного управління, публічного управління та адміністрування, економічних, юридичних та політичних наук та інші. Збірник призначений для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, а також для широкого кола читачів.

Матеріали подано в авторській редакції

УДК 351:355.48(470:477)»2014/...»(063)

© Колектив авторів, 2023

© Видавництво «Друкарня Рута», 2023

ISBN 978-617-8323-25-7

Шановні учасники конференції!

Вітаю вас з нагоди проведення Науково-практичної конференції з міжнародною участю «Складові національної безпеки в умовах воєнного стану», яка відбулась у важкі для нас часи. Доля примусила нас зіткнутися з викликами та випробуваннями війни. В умовах збройного конфлікту, де забезпечення безпеки держави є головним пріоритетом, ваша участь у цій конференції має особливе значення та символічне підтвердження того, що наука ніколи не зупиниться навіть у найважчі часи.

Ваші дослідження та зусилля заслуговують вдячності та захоплення, оскільки вони продовжують рухати науку та суспільство вперед. Ви, вчені та дослідники, є світлими прикладами мужності, які не лише досліджують нові горизонти, але й впливають на розвиток нашої держави.

Ця конференція стала можливою завдяки вашій впевненості в тому, що наука та знання є наймогутнішими інструментами для подолання негараздів і небезпек. Ви, науковці, зберігаєте вогнище істини та розуму, а ваш внесок у різні галузі знання є надзвичайно цінним для нашої держави в ці складні часи.

Важливо, що ваша праця надалі сприятиме розвитку нашої держави та збереженню нашої ідентичності в умовах воєнного стану. Ваша здатність до аналізу, критичного мислення та інновацій дають надію на світле майбутнє нашої України.

Пам'ятайте, що міцна наукова спільнота – це не лише джерело знань, але й міцний фундамент для стійкості нашої

України. Залишайтеся на передовій наукових досліджень, даруйте свої знання та вміння нашому суспільству, і разом ми зможемо здолати будь-які перешкоди та проблеми.

Вітаю вас із вдячністю за вашу активну участь у цій конференції. Нехай ваші обмін поглядами, ідеї та знання допоможуть у подоланні викликів, які стоять перед нашою державою. Дякую вам за відданість науці та внесок у становлення сучасної України.

З найщирішими побажаннями,

В.о.Ректора
Національного університету охоро-
ни здоров'я України імені П.Л. Шу-
пика. д.мед.н., професор, академік
НАМН України, Заслужений лікар
України

В'ячеслав КАМІНСЬКИЙ

ЗМІСТ

<i>Організаційний комітет конференції</i>		<i>стор.</i>
Гбур З.В.	Реформа вищої освіти в Україні: виклики та перспективи	19
Крилова І.І.	Кругова економіка на прикладі підприємства водопостачання та водовідведення	29
Кошова С.П.	Участь України в програмах освоєння космосу за 2018 – 2022 роки	36
 <i>Напрямок 1. Організаційно-правові засади діяльності органів публічної влади за сферами діяльності в умовах воєнного стану</i>		
Анісімов В.О.	Антикорупційна діяльність держави під час воєнного стану	52
Koshovyi Maksym	Information security of aviation activities as a component of national security	56
Бойко О.А.	Сили цивільного захисту як складова сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану	64
Возовик О.О.	Особливості антикризового управління в діяльності органів публічного управління	69
Гаман П.І.	Чинники впливу на забезпечення національної безпеки та розвиток державної системи в умовах військового стану	74
Котов І.В.	Цілі сталого розвитку ООН у публічному управлінні України	79
Кулик І.	Ієрархія нормативно-правових актів у сфері забезпечення національної безпеки України та зовнішньо-політичній сфері	83
Маринушкін А.Г.	Управлінські механізми забезпечення контролю в системі публічної влади	87

Лопушинський І.П.	Державно-конфесійні відносини як складник національної безпеки в умовах запровадження воєнного стану в Україні	92
Левченко А.	Нормативне регулювання державного управління розвитку державно-приватного партнерства в Україні в умовах воєнного стану	97
Пустовіт Я.Б.	Штучний інтелект та публічне управління	102
Рудзік Д.С.	Проблеми формування кадрового потенціалу системи публічної служби України в умовах воєнного часу	111
Савичук О.О.	Роль парламентаризму в умовах воєнного стану у сфері національної безпеки	114
Садовський О.О.	Публічне управління системою надання спеціалізованої нейрохірургічної допомоги пацієнтам при інсультах	121
Токар В.М.	Міграційні процеси в Україні та публічне управління	132
Шелест В.В.	Міжнародні стандарти щодо забезпечення медичної допомоги військовослужбовцям у воєнний та мирний періоди	139

Напрямок 2. Теоретичні засади реформування за сферами діяльності в умовах воєнного часу та надзвичайних ситуацій

Васюк Н., Єрьомка Д., Табацький М.	Удосконалення інформаційно – комунікаційного механізму взаємодії органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства в умовах воєнного стану	144
Воробйов О.В.	Окремі аспекти реалізації нормативно-правових механізмів реформування сучасної моделі системи виконавчого провадження України	151

Дричик В.М.	Теоретичні підходи до обґрунтування загроз сучасній воєнній безпеці України	155
Корнійчук О.О.	Концептуальні засади розробки публічно-правового механізму протидії загрозам національній безпеці на регіональному рівні	159
Крилов М.С.	Модернізація інструментарію публічного регулювання в Україні	165
Ляшук А.О.	Удосконалення державного механізму кібербезпеки захисту електронної системи охорони здоров'я	172
Макаренко О.М.	Проблеми гармонізації законодавства України до ЄС	180
Пархоменко-Куцевіл О.І.	Реформування системи управління людськими ресурсами державної служби України	187
Поляченко Ю.В.	Понятійно-категоріальний апарат: формування антикорупційної політики	194
Сороцький А.Г., Трохимчук В.В.	Напрямки реформування системи централізованих закупівель лікарських засобів за бюджетні кошти в Україні в умовах воєнного стану	203
Шеховцов М.А.	Значення та напрямки в реформуванні освіти в сфері оптометрії	211
Шуба В.В.	Трансформаційні зміни системи управління охороною здоров'я для реалізації умов вступу України в Європейський Союз	216
<i>Напрямок 3. Публічне управління за сферами діяльності в умовах досягнення цілей сталого розвитку у цій сфері</i>		
Гавкалова Н, Литовченко Є.	Взаємодія громадського сектору та влади у період воєнного стану в Україні	223
Катрич О.О.	Сучасні засади державної підтримки сільськогосподарських виробників	236

Лукаш Т.М.	Особливості механізмів державного регулювання екстреної медичної допомоги хворим з цереброваскулярною патологією	234
Михайленко М.М.	Державна політика захисту населення від інфекційних хвороб в контексті	243
Орлова Н.С.	Механізми публічного управління у реалізації сталого розвитку України	248
Палагусинець Р.В.	Пріоритети розвитку та захисту інтелектуального капіталу дипломатичної служби	252
Притула М.О.	Компаративни аналіз світового досвіду функціонування системи охорони здоров'я	260
Потеряйко С.П., Белікова К.Г., Твердохліб О.С.	Оцінювання системи управління єдиною державною системою цивільного захисту методом порівняння альтернатив	269
Папоян А.М.	Роль маркетингу в розвитку міст України у контексті воєнного періоду	275
Стаднійчук Р.В.	Роль публічної влади в демократичному управлінні соціальними конфліктами	281
Соловей С.В.	Визначення світових моделей запровадження медичного страхування	286
Стороженко Л.	Електронний документообіг як інструмент нетеократичного публічного управління	295
Тесленко О.М.	Застосування механізмів контролінгу під час управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій в зоні відчуження	299
Циганенко Г.В.	Удосконалення фінансування медичних закладів в контексті реформи охорони здоров'я в Україні	304

Шинкарук А.А.	Методи дослідження механізму державного управління формування системи надання онкологічної допомоги населенню	314
Ямковий М.В.	Стратегічне планування – медична допомога при геморагічному інсульті в Україні	321

Напрямок 4. Особливості публічного управління та адміністрування воєнного періоду та перехідного повоєнного за сферами діяльності

Nbur Ernest	Information security and cybersecurity: The Baltic States' Experience for Ukraine	329
Бунчук М.М.	Аналіз антиконсцієнтальної політики (курсу дій публічної влади) в умовах війни на Україні	332
Герасименко С.В.	Психологічний портрет керівників закладів охорони здоров'я	336
Глобенко С.В.	Публічне управління захистом інформаційного простору як складова національної безпеки України	342
Діденко Н.Г.	Відбудова України та підготовка до членства в ЄС	346
Дзюба Т.В.	Наслідки першого року військової агресії на фармацевтичну галузь України	351
Дурдас В., Довгань В.І.	Забезпечення заходів пожежної безпеки на військових аеродромах України, як один із ключових факторів ефективного застосування винищувачів F-16	356
Завада О.Г.	Судово – медична експертиза – публічне управління	367
Камінська Т. В.	Економіка охорони здоров'я – основи	371
Кравченко О.О.	Особливості роботи Міністерства юстиції України в умовах війни	376

Колісніченко Н.М.	Безпеківі механізми управління освітнім середовищем під час воєнного конфлікту	382
Ляшук Н.О.	Зміст та етапи державного регулювання впровадження індикативного планування для реалізації інвестиційних проектів	388
Масик М.З.	Інституціональна стійкість публічного управління в умовах війни	398
Миколайчук М.М.	Забезпечення стійкості банків у контексті національної безпеки України	403
Нечепорчук А.О.	Кібербезпека в умовах воєнного стану	408
Пустовіт О.Б.	Значення проектів «Безпечне місто» на державному рівні в Україні	413
Саміляк А.А.	Міжнародний досвід впровадження електронного урядування на місцевому рівні	418
Хайновський О.О.	Аспекти системи управління корпоративними правами держави	424
Черевко О.А.	Особливості публічного управління та адміністрування у сфері національної безпеки в умовах воєнного стану	428
Якимчук А.Ю., Якимчук О.Ф.	Екологічна безпека України в умовах воєнного стану: стратегії та можливості	431

Напрямок 5. Соціальний захист населення України в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуацій, як складової національної безпеки

Акімов О.О.	Актуальні проблеми з підготовки професійних кадрів для соціальних служб територіальних громад в умовах воєнного стану	437
Бобко І.М.	Соціогуманітарний вплив підприємництва в умовах посткомуністичної трансформації	442

Галунко О.В.	Формування механізмів державного регулювання соціальної сфери в контексті соціальної безпеки: світовий досвід	447
Голубчиков М.В.	Механізм публічного регулювання системою соціального захисту бойових дій та їх сімей	451
Дубич К.В.	Роль громадських організацій в забезпеченні соціальними послугами населення України в умовах воєнного стану	456
Данилюк К.В.	Роль партнерства державного та недержавного суспільних секторів на ринку праці в період військового стану	462
Дяденко М.В.	Професійне саморегулювання, як модель формування ефективної публічної політики у сфері надання психологічної допомоги	466
Лобода С.С.	Емоційне вигорання соціально-психологічний чинник	472
Мартинюк Т.А.	Соціальні ініціативи держави щодо особи з ветеранами війни	475
Михальчук В.М.	Сучасний стан та проблеми кадрового забезпечення системи надання соціальних послуг населенню України в умовах війни	479
Пастущенко І.П.	Організаційно-теоретичні засади реабілітаційної допомоги та медичного обслуговування військовослужбовців в умовах воєнного стану	482
Регуш А.В.	Соціальна трансфертна політика як основний елемент соціального вирівнювання якості життя	488
Сухова К.К.	Зарубіжний досвід організації надання соціальних послуг на місцевому рівні	492

Серьогіна Н.О.	Імплементація міжнародних правових норм у сферу зайнятості України в контексті забезпечення національної безпеки	500
Слободенюк Р.П.	Сучасний стан молодіжного безробіття в світі та в Україні в умовах воєнного стану	508
Федоренко Д.С.	Моральні складові лідерства у публічному адмініструванні	514
Царенко А.В.	Функціонування системи соціальних послуг в умовах надзвичайних ситуацій	523
Чернета С.Ю.	Соціальна послуга медіації як ефективний спосіб вирішення соціальних конфліктів в умовах воєнного стану	528
Сухонос О. О.	Управління персоналом в органах державної влади	533
Коцман І.	Концептуальні засади державної політики щодо протидії кіберзлочинності в Україні	536
Трегуб Д. В	Запровадження стандартів якості НАТО щодо медичного забезпечення Збройних Сил України	541
Барзилович А. Д.	Удосконалення механізмів державного регулювання ринку медичних послуг в умовах сучасних викликів в Україні	547
Хар М. І.	Проблеми державного управління у сфері містобудівної діяльності	552

4. Підвищення мінімальної заробітної плати: чи відчули українці позитивні зміни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.gre4ka.info/suspilstvo/35109-pidvyshchennia-minimalnoizarobitnoi-platy-chy-vidchulyukraintsi-pozytyvni-zminy-infohrafika>

5. Про соціальну реформу: основні напрямки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3748716-smigal-rozproviv-pro-socialnu-reformu-osnovni-napramki.html>

К. К. Сухова,

аспірантка кафедри публічного управління та адміністрування Маріупольського державного університету

Зарубіжний досвід організації надання соціальних послуг на місцевому рівні

Повноцінна ефективна система соціального захисту забезпечує: гідне соціальне існування людини, повагу до її честі та гідності; комплексний обсяг використання системи соціального простору; обґрунтований та законодавчо закріплений розподіл соціальних послуг, виплат і пільг у сформованій системі; забезпечення ефективності функціонування установ соціального захисту населення.

Для вирішення поставлених завдань створюється державна система, яка включає законодавче, правове та організаційне забезпечення її існування, систему органів різного рівня, контроль за їх діяльністю, державне фінансування окремих програм, залучення громадськості до системи соціального захисту населення через громадські організації, фонди, неурядові та міжнародні фонди [1].

Світовий досвід засвідчує, що побудова взаємовідносин у соціальній сфері не тільки підвищує рівень існування людини в суспільстві, але і формує її ставлення до держави та процесів, які в ній відбуваються. Водночас, наявний світовий досвід виступає ключовим чинником, який необхідно враховувати з метою подальшого удосконалення державного управління такими процесами, що зараз відбуваються в Україні. Це суттєво стосується системи соціального захисту та надання соціальних послуг, які динамічно розвиваються в сучасному суспільстві. Слід зазначити, що соціальна сфера окремих країн характеризується певними особливостями надання соціальних послуг з точки зору врахування їх кількісних і якісних характеристик, а також ступеня державного регулювання [2].

При аналізі системи та особливостей надання соціальних послуг, особливо, здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, враховувався досвід розвинутих країн, таких як Франція, Німеччина, Великобританія та США, які мають найвищий рівень соціального розвитку.

Надання соціальних послуг у Франції відбувається за такими напрямками: 1) охорона здоров'я (охорона здоров'я матері та дитини, служби допомоги в хатній роботі, установи для людей з обмеженими можливостями); 2) освіта (соціальна допомога в школах: медсестри та няні, соціальні працівники та психологи, соціальні послуги в університетах); 3) правосуддя (соціальні служби та установи для злочинців, ув'язнених та їхніх сімей); 4) молодіжна сфера та спорт (курорти, літні табори тощо); 5) містобудування; 6) сільськогосподарські кооперативи; 7) професійне навчання [3].

у Франції соціальний захист є одним із найперспективніших напрямків соціального захисту населення. У країні діє розгалужена система соціальних послуг із значним переліком соціальних послуг, які громадяни можуть отримати в

різних сферах суспільного життя (охорона здоров'я, освіта, юстиція, спорт, робота та професійне навчання).

Варто зазначити, що у Франції вирішено питання про співвідношення ролі державних і недержавних інституцій у наданні соціальних послуг та їх якості. Звертаючись до досвіду Франції, можна побачити, що управління соціальними послугами в цій країні здійснюється на національному рівні двома міністерствами – Міністерством соціальних відносин та солідарності та Міністерством охорони здоров'я, зі справ сім'ї та інвалідів Франції. На місцевому рівні діяльність органів місцевого самоврядування в регіонах, департаментах і муніципалітетах часто збігається. Великі підприємства, лікарні та державні організації мають власних постачальників соціальних послуг. У Франції важливу роль відіграють приватні (некомерційні) організації, які доносять ініціативні ідеї в цій сфері до уряду та керують наданням соціальних послуг за фінансової підтримки державних органів.

У Німеччині надаються такі типи соціальних послуг: 1) послуги соціального забезпечення (наприклад, пов'язані з безробіттям, пенсіями та охороною здоров'я); 2) послуги соціальної підтримки (форми оплати для людей з обмеженими можливостями та інших громадян, які не мають права на певний дохід через відсутність працездатності та інших прав на виплати); 3) послуги соціальної допомоги сім'ям з дітьми, постраждалими від війни, особам з інвалідністю та багатьом іншим категоріям громадян.

Аналізуючи розвиток систем соціального забезпечення Німеччини, встановлено, що діяльність установ підтримки сім'ї (людей), молоді та дітей реалізується в Німеччині державними та громадськими організаціями, які тісно співпрацюють між собою на засадах субсидіарності, згідно з якими держава виконує лише ті функції, які не можуть взяти на себе громадські організації і які не входять до компетенції місцевої влади, що надає перевагу недержавним органі-

заціям над державними. У Німеччині до надання соціальних послуг часто залучаються волонтерські організації, які не мають офіційного статусу [4].

У Німеччині використовуються такі альтернативні форми соціальної допомоги сім'ї: системне консультування сімей з кількома проблемами; пошукова сімейна терапія; управління активізацією сім'ї (фокусується на кризовій ситуації сім'ї, якій загрожує переїзд із звичайного середовища в чуже, невідоме середовище); «сім'я в центрі уваги» (поєднує форми короткострокової та довгострокової допомоги). Крім цієї професійної допомоги в Німеччині існує також так зване «шефство над сім'ями», яке здійснюють громадські організації, церковні громади, волонтери в рамках «Регіональних асоціацій для сім'ї»; завданням яких є щоденна підтримка сімей та профілактична робота з ними.

У Великобританії важливу роль у регулюванні соціальних послуг для громадян відіграють певні принципи. Отже, принципи надання соціальних послуг передбачають: повну автономію та децентралізацію суб'єктів надання соціальних послуг, соціальну інтеграцію, розвиток соціальних послуг на місцях для конкретних потреб, відповідальність органів місцевого самоврядування за якість наданих послуг.

Служби соціальної допомоги в країні спрямовані на сприяння соціальній інтеграції, підтримуючи людей жити більш незалежно в суспільстві. Широкий спектр послуг із захисту дітей, соціальної роботи, догляду за дітьми та інших послуг забезпечує захист і профілактику вразливих верств населення. При цьому важливо, що у Великій Британії визначення потреб населення у сфері конкретних соціальних послуг, специфіки їх надання та нормативне закріплення, контроль їх якості здійснюється на місцевому рівні, що значною мірою сприяє врахуванню реальних потреб суспільства при реалізації нормативно-правових актів у конкретній сфері.

У Великій Британії велике значення надається питанню соціального захисту, в тому числі послуг для дітей з обмеженими можливостями. При цьому важливу роль відіграють органи державної влади, які хоч і не відповідають тенденціям більшості країн до посилення ролі громадських організацій у соціальному обслуговуванні громадян, проте забезпечують досить високу якість соціальних послуг, контроль за якістю, а головне, належне та своєчасне їх фінансування.

В США система соціального забезпечення є складною і досить різноманітною, її відмінною рисою є децентралізація. У США немає єдиної загальнонаціональної централізованої системи соціального забезпечення. Вона складається з різних типів програм, які регулюються федеральними органами влади, законодавством штату або їх спільними зусиллями. Індивідуальні програми приймаються місцевою владою. Державна система соціального забезпечення чітко поділяється на дві сфери: соціальне страхування та соціальна допомога. Їх відрізняє використання різноманітних джерел фінансування, зокрема державна допомога виплачується тільки з бюджетних коштів: федерального бюджету, бюджетів штатів або місцевих органів влади. Ця система, яка передбачає створення структур допомоги бідним, розвивається з 1960-х років.

Сьогодні в США існує декілька значних і понад 70 обмежених державних програм допомоги. Найважливішими з них є Програма гарантованого доходу, Програма допомоги сім'ям (PFDS), Продовольча програма, Програма житлових субсидій і Програма Medicaid. Що відрізняє США від інших країн, так це надзвичайно велика кількість приватних (комерційних) громадських організацій. Вони фінансуються за рахунок благодійних внесків, доходів громадян та державних коштів на окремі програми. Ці організації відрізняються не лише за характером своєї діяльності, специфікою послуг,

які вони надають, а й за сферою діяльності в межах громади, регіону та країни. Основною ланкою цієї системи є так звані соціальні агентства.

У США одержувачі допомоги, якщо для цього є дійсно вагомі причини, можуть отримувати декілька видів допомоги по безробіттю одночасно або отримувати інший вид допомоги, якщо термін дії одного виду допомоги закінчується. Бенефіціарами соціальної допомоги в США є як соціально слабкі громадяни, так і члени їх сімей, якщо вони не мають інших джерел доходу [5].

Коли ми говоримо про соціальні послуги, не можна не згадати про фінансування цих послуг. Фонди розвитку громади можуть відігравати значну роль у вирішенні фінансових питань розвитку громади. Фонд громади (Community Foundation) – загальнонавживане визначення громадських фондаций, що залучають кошти донорів, громадян, інколи держави та спрямовують їх на користь громади. Функція фонду спрямована на конкретну територію і виступає як благодійна структура для населення, якій можна довіряти і яка б ефективно вирішувала спільні проблеми. Характерною рисою цієї форми благодійних установ є територіальна обмеженість діяльності та орієнтація на конкретну громаду та її потреби. Під громадою найчастіше розуміють особливе середовище, що включає громадян і територію, що включає всі вікові, етнічні, релігійні та соціальні групи населення [6]. Уособленням фонду громади є організація – донор, яка об'єднує доходи та активи з різних джерел – приватних, корпоративних, державних, і спрямовує їх на задоволення конкретних потреб цієї громади.

Порівнюючи країни ЄС та США, можна констатувати, що незважаючи на характерні відмінності у наданні соціальної допомоги, ці країни є соціально орієнтованими (див. табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика організації систем соціальних виплат в Німеччині та США

	Німеччина	США
<i>Коротка характеристика</i>	<ul style="list-style-type: none"> - високий рівень організації надання соціальної допомоги; - розміри соціальної допомоги встановлюються з урахуванням реальних потреб їх отримувачів; - впорядкованість соціального законодавства; - значна увага до проблем біженців. 	<ul style="list-style-type: none"> - допомогу отримують бенефіціари та члени їх сімей, які не мають інших джерел доходів та можливостей працювати; - високий рівень соціального захисту; - наявність соціальних програм, спрямованих на боротьбу з бідністю.
<i>Джерело фінансування соціальної допомоги</i>	Бюджети федеральних земель та муніципалітети	Державний бюджет, бюджети штатів
<i>Законодавство</i>	Федеральний закон про соціальну допомогу, Кодекс соціального права	Конституція
<i>Види соціальної допомоги</i>	<ul style="list-style-type: none"> - базова соціальна допомога для літніх і непрацездатних людей; - підтримка дітей та молоді; - житлова допомога; 	<ul style="list-style-type: none"> - соціальна допомога по старості і втраті годувальника, у тому числі і пенсійні виплати; - допомога на виживання;

	- допомога на дітей; - допомога біженцям; - допомога безробітним	- страховка по інвалідності; - допомога з безробіття
--	--	---

Розроблено автором за: [7]

Зарубіжний досвід таких країн, як Франція, Німеччина, Велика Британія та США, переконливо показує, що соціальна сфера є одним із пріоритетних напрямів державної політики, важливим вираженням якої є підтримка сімей (людей) у різних соціальних сферах та складних життєвих ситуаціях.

Серед напрямів використання зарубіжного досвіду надання соціальних виплат можемо виділити: приведення розмірів соціальних виплат до реальних потреб їх одержувачів; впровадження системи обов'язкового медичного страхування; охоплення системою соціальних виплат лише населення без засобів до існування та працездатності; забезпечення спрямованості та справедливості надання соціальних виплат шляхом посилення контрольних функцій органів соціального контролю; диференціація допомоги по безробіттю, що зумовлює індивідуальний підхід та високий рівень захисту від безробіття осіб без альтернативних джерел доходу; надання соціальної допомоги в натуральній формі та у формі участі у тимчасових соціальних програмах, які передбачають не лише соціальну підтримку, а й працевлаштування та професійний розвиток.

Список використаних джерел:

1. Любецька М. М. Аналіз зарубіжного досвіду надання соціальних послуг, здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах. URL:http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2018/24.pdf

Для нотаток

Під загальною редакцією доктора наук
з державного управління,
професорки Гбур Зоряни Володимирівни

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«СКЛАДОВІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»
(09 – 11 СЕРПНЯ 2023 РОКУ)

За зміст тез несе відповідальність автор.
Редакція публікує оригінали поданих авторами матеріалів.

Підписано до друку 13.09.2023 р.
Формат 60x84/16 Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 32,55. Тираж 300 прим. Замовлення № 56

Віддруковано ТОВ «Друкарня “Рута”»
(свід. Серія ДК №4060 від 29.04.2011 р.)
м. Кам'янець-Подільський, вул. Руслана Коношенка, 1
тел. 0 98 627 00 79, drukruta@ukr.net

